

KYNCEBOVSKÝ BONZÁČIK

Roč.: III

číslo: 3

marec 2005

VY NÁM - MY VÁM

V tomto roku sa už stretávame po tretíkrát. Prichádza k nám jar, slniečko nás štekľí svojim prvými teplými lúčmi. Slnko nás láka von, do prírody a do našich záhradiek.

V tomto čísle vám prinášame článok o ružiach, kde si niektorí z nás zopakujú iní sa poučia ako správne vykonať rez ruží. Zároveň sme tento mesiac vyhlásili súťaž o záhradkára roku 2005, ktorú vyhodnotíme v závere leta. Takže milí záhradkári snažte sa dopestovať, čo najkrajšie, najväčšie a najchutnejšie plody!!!

Marec mesiac knihy

Encyklopédia svetových dejín

Autor: kolektív autorov

Vydavateľ: Slovar

Cena: 399 Sk

Ilustrovaná cesta historiou ľudstva, na príprave ktorej sa podieľalo viacero skusených autorov, pedagogických odborníkov a ilustrátorov predstavuje bohatý zdroj informácií. Viac ako 1000 ilustrácií, detailne mapy a tabuľky najdôležitejších udalostí.

PRÍHOVOR STAROSTU

Vážení a milí občania!

Je tu opäť jar. Prvosienky, kašky a ďalšie jaré kvetiny začínajú rozkvítať, príroda sa prebúda a skrášľuje.

Aj občania (niektorí) začínajú s jarým upratovaním dvorov, záhrad, predzáhradiek aj štátnej cesty.

Ďakujem všetkým, čo ste tieto práce vykonávali a ešte budete vykonávať.

Pri tejto príležitosti chcem Vašu pozornosť upriamiť na ochranu prírody. Ochrana prírody je ochrana človeka ako takeého.

Ochrana prírody predstavuje širokú škálu ľudských činností na odstraňovanie nežiadúcich dôsledkov, ktoré narúšajú rovnováhu prírodných zákonov. Ochrana prírody zahŕňa oblasti ochrany vody, ovzdušia, fauny a flóry. Každý z nás môže nezbytné prispieť v uvedených oblastiach ochrany.

Európska únia od Slovenska požaduje plniť tieto skutočnosti, ktoré sú uvedené v asi 20 smerniciach.

Príroda okolo nás je krásna a nádherná. Prechádzky po nej sú ako balzam na životom drášanú našu dušu.

Vzťah k prírode, jej ochrane je potrebné vstúpiť už deťom od útleho veku počnúc rodičmi, materskou škôlkou, základnou školou, vyučovaním náboženstva, veď je to Božia príroda a predovšetkým osobným príkladom. Často sa stáva, že je to práve dieťa, ktoré upozorní rodičov, aby odpad nesypali do potoka alebo na krásne kvietky v prírode.

Každá divoká skládka negatívne poškodzuje predovšetkým pôdu, na ktorej je uložená, otravuje ovzdušie a vodu.

Vypaľovanie trávy tiež negatívne pôsobí na prírodu. Dochádza k veľkým požiarom a následne k ekonomickým škodám, ale najmä k nenahraditeľným škodám na faune a flóre prírody.

Spaľovaním odpadu v rodinných domoch najmä umelých hmôt a pod., znečisťujeme ovzdušie, v ktorom žijeme.

Prenesené kompetencie zo štátu na samosprávu v predmetných oblastiach, umožňujú samospráve dohliadať na zákony, ktoré FO a PO hrubo porušujú.

Aby sa zákony dôsledne dodržiavali, samospráva je povinná kontrolovať a následne ukladať pokuty za ich nedodržiavanie.

Kontrolu porušovania zákonov v uvedených oblastiach nevykonáva len samospráva, ale tiež príslušné inštitúcie, ktoré sú pod správou štátu. Tieto inštitúcie budú samospráve ukladať pokuty za nekvalitné vykonávanie kontrol.

Chcem Vás požiadať, aby ste sa aj Vy občania pýtali a poukazovali na skutočnosti, ktoré sa Vám nepáčia, nepozdávajú, alebo s čím nesúhlasíte, poprípade, čo sa Vám pozdáva, aby sa to rozšírilo pre celú obec.

Ďakujem za Vaše názory, doporučenia a pod.

Starosta

POZOR! POZOR! POZOR!

Nezabudnite uhradiť daň z nehnuteľnosti!!!

Daň môžete uhradiť na obecnom úrade počas úradných hodín.

RUŽE

Ak chceme, aby naše ružové kry začiatkom leta bohato rozkvetli, musíme ich v jarnom období správne zrezať. Len tak sa budeme môcť tešiť z ich nádherných farieb, tvarov a vôní.

V polovici marca až začiatkom apríla odstránime z ruží kopčeky zeminy, prípadne čečinu, ktorou sme ich chránili pred mrazmi. Robíme to opatrne vidlovým rýľom alebo motykou tak, aby sme nepoškodili výhonky. Až potom môžeme pristúpiť k jarnému rezu. Nesmieme ho však robiť veľmi zavčasu, lebo skrátene výhonky by mohli počas silnejších jarných mrazov ešte namrznúť. Termín rezu sa nedá presne určiť, vychádzame z počasia v danom roku. V zásade platí, že s rezom začíname, keď pominie nebezpečenstvo nočných mrazov a keď teplota pôdy dosahuje okolo 4 °C. Púčiky sú v tomto období napučané a sfarbené dočervena.

Pravidlá rezu

Režeme vždy pol centimetra nad púčikom, a to mierne šikmo nadol, aby púčik sedel na najvyššom bode skráteneho výhonku. Miesto rezu nesmie byť príliš blízko púčika, ale nesmie zostať ani veľmi dlhý čapík. Dbáme na to, aby sme nerezali príliš šikmo, ale ani rovno. Pamätáme na to, že slabý rez neovplyvní rast ani kvitnutie, preto pri ňom potrebujeme dostatočnú dávku odvahy.

Jednotlivé druhy ruží režeme odlišne.

Pri veľkokvetých ružiach chceme dosiahnuť, aby na dlhom výhonku vyrástol jeden veľký kvet. Preto sa nesmieme báť silnejšie výhonky zostrihnúť na dĺžku asi desať centimetrov. Slabšie výhonky môžeme ponechať o niečo dlhšie, asi dvadsať centimetrov.

Kríčky mnohokvetých ruží by mali byť nižšie a súkvetie čo najrozkonárenejšie. Výhonok sa bohato rozkonári už po malom skrátaní. Na výhonku ponecháme dva až štyri púčiky. Vymrznuté výhonky vyrežeme.

Stromčekové ruže, na rozdiel od ostatných, režeme aj v jeseni, a to pre lepšiu manipuláciu pri zazimovaní, aby sme mohli ľahšie ohnúť kmienok a korunku zakopať do zeme. Na jar ich opatrne odkryjeme, kmienok vyrovnáme, priviažeme ku kolíku a korunku zrežeme asi o polovicu, teda asi na pätnásť až dvadsať centimetrov. Prihliadame na to, aby najvyššie ponechaný púčik smeroval von z korunky kvôli tvarovaniu.

Kedy nerezeme

Raz kvitnúce kríčkové ruže nerezeme, pretože kvitnú na „starom dreve“. Keby sme ho pri jarnom reze odstránili, nebudú kvitnúť. Odrežeme len choré a odumreté výhonky. Na veľmi starých kroch tesne pri zemi vyrežeme prestarnuté výhonky. Viackrát kvitnúce kríčkové ruže kvitnú na bočných výhonkoch, preto sa tiež obmedzíme len na odstránenie odumretých a chorých, ako aj veľmi starých výhonkov. Na udržanie tvaru kra skrátime silné hlavné výhonky o jednu tretinu, slabé o niečo viac. Popínavé ruže tiež kvitnú na bočných výhonkoch, nie na dlhých jednorokých. Tie však musíme ponechať, lebo na druhý rok prinesú kvety. Odstránime najstaršie drevo. Ker by nemal mať viac ako sedem výhonkov a tie by nemali byť staršie ako štyri roky.

Zásady rezu

Ak ruže veľmi zrežeme a necháme len niekoľko výhonkov, budú dlhé a silné. Takto napríklad pri čajohybridoch získame kvety na dlhých stopkách. Ak chceme dosiahnuť bohaté kvitnutie, režeme slabšie. Keď necháme hlavné výhonky dlhšie a necháme aj viac púčikov, dostaneme viac bočných výhonkov a tým aj viac kvetov. Výhonky však budú kratšie a tenšie. Dlhý rez uplatňujeme pri bujne rastúcich kroch. Ponechávame päť až sedem púčikov. Krátky rez využívame pri slabšie rastúcich odrodách. Výhonok skrátime na dva až tri púčiky. Platí, že čím menší počet púčikov necháme, tým bujnejšie bude rastlina rásť.

RECEPTÁRIUM

Domáci "ENCL BEN'S"

1 kg cukety,
1 kg paradajok,
1 kg cibule,
1 kg papriky (kto môže),
0,75 dcl octu,
1 dcl oleja,
3 ks malé paradajkové pretlaky (3 x 70 g),
100 gr kryštálového cukru,
soľ podľa chuti,
240 gr sterilizovanej kukurice,
270 gr šampiónov (môžu byť aj čerstvé),
7 dcl pohár sterilizovaných uhoriek.

Zeleninu nakrájame na malé kúsky, podusíme, postupne pridáme cukor, soľ, olej, ocot, hríby, kukuricu, uhorky. Spolu necháme prevrieť. Naplníme do pohárov a sterilizujeme 15 min pri 180 stupňoch. Tí, ktorí nepoužijú papriku môžu ju nahradiť cuketou. Použitie: pod mäso, cestoviny...

Za recept ďakujeme p. Jančiarovej.

© Vydáva Obecný úrad Kynceľová, kontakt redakcie: kyncelbonzacik@centrum.sk
Zodpovedná redaktorka: Ing. Martina Kubišová
Časopis vychádza v rámci činnosti sociálno-kultúrnej komisie obce.

AKO CHODÍ BUS 26?

Kynceľová - Uhlisko

04: 59,
05: 16x, 33x, 34a, 49x,
06: 05x, 21x, 32a, 37x, 53x,
07: 09x, 25, 41x, 58x,
08: 13x, 19a, 38x,
09: 01x, 13a, 31x,
10: 01x, 31x, 43a,
11: 01x, 31x, 37a,
12: 01x, 31,
13: 01x, 25a, 30c, 35w, 49c,
14: 03w, 08c, 27x, 37a, 45x,
15: 03x, 21x, 39x, 57x,
16: 15x, 25a, 31a, 33x, 53x,
17: 13x, 19a, 33x, 54x,
18: 14x, 34x, 49a,
19: 04x, 34x, 43a,
20: 04x, 34x, 37a,
21: 04x, 31a, 34x,
22: 04x,

Uhlisko - Kynceľová

05: 21x, 37x, 53x,
06: 00a, 09x, 25x, 41x, 54a, 57x,
07: 13x, 30x, 45x, 48a,
08: 08x, 31x, 42a,
09: 01x, 31x,
10: 01x, 12a, 31x,
11: 01x, 06a, 31x,
12: 00a, 01x, 31x, 54a,
13: 00c, 05w, 19c, 33w, 38c, 57x,
14: 06a, 15x, 33x, 51x,
15: 00a, 09x, 27x, 45x, 54a,
16: 03x, 23x, 43x, 48a,
17: 03x, 24x, 45x,
18: 05x, 18a, 35x,
19: 05x, 12a, 35x,
20: 05x, 06a, 35x,
21: 00a, 05x, 35x, 56a,
22: 20x,

POZOR!!!

Vyhlasujeme súťaž
ZÁHRADKÁR ROKA 2005

Podrobnejšie informácie prinesieme v
ďalšom čísle.

NAŠI JUBILANTI

Marec

Emília Olšiaková
Karolína Styková

Naším oslávenkyniam srdečne
gratulujeme!!!

